

Innlevelse i andre menneskers liv

Taler
Harald 5

Dato
31 desember 2021

Sted
NRK og TV2

Omstendigheter
Nyttårstale

- 1 Hva skal til for at vi mennesker kan leve godt sammen?

Dette spørsmålet har uendelig mange svar. Men jeg tror ett er viktigere enn mange andre: Evnen til innlevelse i andre menneskers liv.

5

Jeg tror det er avgjørende at vi tar oss tiden og bryet med virkelig å lytte til andres opplevelser - med ønske om å forstå. Lar vi oss berøre, påvirker det måten vi tenker og handler på. Både i våre nære forhold og i store felleskap.

- 10 Vi går et nytt år i møte - med både håp og uro. Dessverre ble heller ikke avslutningen av dette året slik som mange av oss hadde ønsket og håpet på. Skuffelse og usikkerhet preger manges hverdag. Anledninger vi hadde gledet oss til må igjen skyves på. Det gjelder også for oss i Kongefamilien.

- 15 I 2022 trenger kanskje mange av oss å finne tilbake til kvalitetsstundene med mennesker som betyr noe for oss. Til de gode samtalene. Kanskje trenger vi å gjenfinne åpenheten og gjestfriheten i oss selv. Styrke gamle vennskap og knytte noen nye. Sette frem de fineste koppene og invitere hverandre inn!

- 20 Når vi blir avskåret fra det sosiale livet over lang tid, gjør det noe med oss. Det er ikke bare å gå ut og omfavne verden og mennesker igjen. Som det meste annet trenger også dette litt øvelse. Jeg håper at vi i det nye året kan komme hverandre i møte. Og jeg håper vi kan gi hverandre nytt mot.

- 25 I sommer markerte vi at det var ti år siden terrorangrepene i regjeringskvartalet og på Utøya. Nye historier har blitt fortalt, flere sider har kommet frem i lyset. Det trenger vi for å få et helere bilde. Og for å gå videre sammen -

forhåpentligvis litt klokere.

30

Å ta inn alt dette krever evne til innlevelse av oss alle.

Det gjør også pandemien. For vi har blitt rammet så ulikt, hver og én på vår egen måte - både innen landet vårt og ellers i verden.

35 Denne kvelden vil jeg rette en varm takk til helsevesenet vårt: Takk for det livsviktige arbeidet dere gjør for oss alle dag ut og dag inn i dette lange, tunge løpet. Vi er alle dypt imponert over innsatsen deres!

40 Vi kan håpe på at vi som verdenssamfunn lærer noe underveis: Om hvor avhengig vi er av hverandre. Og om at det som skjer på andre siden av jorda i høy grad har betydning også for oss her i Norge. Jeg håper at denne erkjennelsen vil gjøre oss mer solidariske med våre medmennesker. Og jeg håper at vår felles erfaring vil styrke samarbeidet mellom oss om utfordringer som berører oss alle.

45

Jeg sender i kveld en spesiell hilsen til alle nordmenn som arbeider andre steder i verden, både på land og til havs. Dere som hver dag blir minnet om at vi alle er vevd sammen på tvers av nasjonaliteter. Og som daglig erfarer verdien av internasjonalt samarbeid. Det er nok mange av dere som arbeider ute - men også
50 altfor mange her hjemme - som savner noen av sine kjære i kveld.

Ved å lytte til hverandre med respekt og med oppriktig ønske om å forstå, kan vi sammen skape enda bedre samfunn.

55 I oktober var jeg i Kautokeino under en seremoni der et historisk klenodium med stor verdi for samefolket ble tilbakeført til samene, hvor det hører hjemme. Det var en påminnelse om betydningen av kultur, språk og historie for et folks identitet. Det minnet meg også på noe som alltid slår meg i samtaler med urfolk - enten det er i Norge, Canada, Australia eller Amazonas: Urfolkene har
60 gjennom tusener av år vært avhengig av samspillet med naturen og alt levende for selv å overleve. De eier verdifull kunnskap som er av betydning for oss alle. Storsamfunn og urfolk verden over er tjent med å lytte til hverandre og samarbeide for å ivareta det som må være et felles mål: Å forvalte jordens ressurser på en måte som gjør at også generasjonene etter oss kan leve gode liv.

65

Både som enkeltmennesker, nasjon og verdenssamfunn trenger vi et vern som

tåler en støyt - både innenfra og utenfra. Det vi har inni oss, kan ingen ta fra oss. Det er det eneste som er bare vårt for alltid. Derfor er det så viktig å være bevisst
70 på hva vi bruker tiden og oppmerksomheten vår på, hva vi tar til oss av næring på alle plan.

Hver dag står vi alle overfor valg som gjør noe med oss. Det er som i den gamle myten til cherokee-indianerne: En bestefar fortalte barnebarna sine om kampen
75 som stadig utkjempes inni ham. Det er en kamp mellom to ulver. Mellom gode og onde krefter. Barnebarna spurte: Hvilken av ulvene vinner? Og bestefaren svarte: Den som jeg velger å mate.

Noe av det som gir oss indre styrke kan vi finne i kulturarven vår, uansett hvor
80 vi kommer fra. Arven vi har med oss fra litteratur, sanger og fortellinger formidler gammel visdom som kan være god å ha når det røyner på: Historier om mennesker som har vært i samme situasjon som oss selv. Fortellinger om de evige dilemmaene vi til alle tider har stått overfor. Jeg tror også at alt som minner oss på det vi mennesker har felles, er med på å styrke oss. Som at vi alle
85 trenger å bli sett av noen med et kjærlig blikk. Og at vi alle er avhengige av andres vennlighet og velvilje.

En av de mest verdifulle bærebjelkene både for enkeltmennesker og samfunnet er frivilligheten. 2022 er Frivillighetens år. Denne gode kraften i det norske
90 samfunnet har lidd under pandemien. De svakest stilte har derfor dessverre blitt spesielt hardt rammet: rusavhengige, psykisk syke, eldre, barn og unge.

Samtidig har vi sett inspirerende eksempler på mennesker som har gjort en stor forskjell: Pappaen som startet turgruppe med nabobarn som trengte pause
95 hjemmefra. De afghanske ungdommene som begynte å handle for eldre i nærmiljøet. Den godt voksne damen som kveld etter kveld lyttet omsorgsfullt til ensomme unge på hjelpetelefon.

I 2022 kan vi alle bidra til å gi frivilligheten et skikkelig løft. Jeg vil oppfordre
100 hver og én til å finne noe som passer for akkurat deg - smått eller stort. Mulighetene er uendelige. Alle har behov for noe eller noen, og alle har noe å bidra med. Slik skaper vi sterke felleskap - som er vårt beste vern i møte med vanskelige tider. Det er en gave vi gir til oss selv - og til hverandre.

105 I kveld vil jeg si til dere alle - enten dere føler sorg og savn, på uro og utmattelse,

eller glede og forventning:

Jeg håper vi kan gå inn i det nye året med tid og krefter til det som styrker oss:

110

Ved å lytte til hverandre med interesse og innlevelse.

Ved å finne tilbake til vennskap og gode samtaler.

Ved å tro på at hver og én av oss kan bety noe for andre mennesker.

115

Godt nytt år!

Kilde

www.kongehuset.no

120

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/innlevelse-i-andre-menneskers-liv>

125

130

135

140